

Силабус навчальної дисципліни «Етика і деонтологія у фармації»

1. Загальна інформація	
Назва факультету	фармацевтичний
Освітня програма	22 Охорона здоров'я, 226 Фармація, промислова фармація, другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна і заочна форми навчання
Навчальний рік	2023-2024
Назва дисципліни, код	Етика і деонтологія у фармації, ОК 26.1 Kaf_organizationpharm@meduniv.lviv.ua
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Організації і економіка фармації, м. Львів, вул. Пекарська, 69 (032) 2768639 Kaf_organizationpharm@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри (контактний e-mail)	Завідувач кафедри доктор фармацевтичних наук професор Громовик Б.П. hromovyk@gmail.com
Рік навчання	1
Семестр	2
Тип дисципліни	обов'язкова
Викладачі	Дорикевич Катерина Іванівна, доц., канд. фарм. наук, kpushak@gmail.com Горілик Артем Володимирович, ст. викл., канд. фарм. наук, horilyk@gmail.com
Erasmus так/ні	ні
Особа, відповідальна за силабус	Дорикевич К.І., доц., канд. фарм. наук, kpushak@gmail.com
Кількість кредитів ECTS	2
Кількість годин	Всього: 60 год, в т.ч.: <ul style="list-style-type: none"> - денна форма навчання: семінарські заняття – 20 год, самостійна робота студента (СРС) – 40 год; - заочна форма навчання: лекції – 2 год, семінарські заняття – 2 год, СРС- 40 год
Мова навчання	Українська, англійська
Інформація про консультації	За графіком кафедри
2. Коротка анотація до курсу	

Етика і деонтологія у фармації як навчальна дисципліна вивчає моральні норми поведінки фармацевтичних фахівців у процесі професійної діяльності, зокрема, при спілкуванні з пацієнтами (відвідувачами аптек), лікарями, колегами, а також іншими медичними та фармацевтичними фахівцями. Дисципліна сфокусована на реалізації принципів і цінностей, які визначають роль та відповідальність фармацевтичного фахівця перед суспільством у сучасних умовах. Предметом вивчення навчальної дисципліни є моральні проблеми, що виникають перед суспільством у процесі реалізації фармацевтичної допомоги населенню.

3. Мета і цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Етика і деонтологія у фармації» є набуття студентами знань і формування вмінь з етики та деонтології у фармації на основі творення системи знань з моралі, етики та деонтології, біоетики, соціально-психологічних механізмів спілкування і взаємодії з іншими учасниками процесу фармакотерапії для майбутньої професійної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Етика і деонтологія у фармації» є вивчення сутності, основних понять моралі, етики та деонтології у фармації, біоетики, набуття вмінь використовувати базові інструменти успішного спілкування та взаємодії.

4. Пререквізити курсу

Етика та деонтологія у фармації виникла і розвивається в системі філософського знання і є важливою частиною культури людства. Вона інтегрується з дисциплінами, що вивчаються відповідно до навчального плану: філософією та біоетикою, історією України та української культури, організацією та економікою фармації, соціальною фармацією, фармацевтичним менеджментом і маркетингом. Це передбачає викладання дисципліни з метою формування у студентів умінь застосовувати знання з фармацевтичної етики та деонтології у процесі навчання, а в перспективі – у професійній діяльності.

5. Програмні результати навчання

Список результатів навчання

Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентностей
ЗН1	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	ЗК 02, ЗК 05, ФК 01, ФК 02, ФК 04, ФК 05
УМ1	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур	ЗК 02, ЗК 05, ФК 01, ФК 02, ФК 04, ФК 05
УМ2	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких мультидисциплінарних контекстах	ЗК 02, ЗК 05, ФК 01, ФК 05
УМ3	Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	ЗК 05, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 08, ФК 03, ФК 05
К1	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються	ЗК 03, ЗК 05, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 08, ФК 04, ФК 05
АВ1	Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів	ЗК 05, ЗК 06, ЗК 09, ФК 01, ФК 03, ФК 04, ФК 05

AB2	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/ або оцінювання результатів діяльності команд та колективів	ЗК 05, ЗК 06, ФК 01, ФК 03
AB3	Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії	ЗК 05, ЗК 07, ЗК 08, ФК 02, ФК 05

6. Формат і обсяг курсу

Вид занять	Денна форма навчання (7 груп)	Заочна форма навчання (2 групи)
	Кількість годин	
лекції	-	2
практичні	-	-
семінари	20	2
самостійні	40	56

7. Тематика та зміст курсу

Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результат у навчання	Викладачі
С-1 СРС-1	Теоретичні основи біоетики, фармацевтичної етики та деонтології	Визначення біоетики та фармацевтичної етики. Роль біоетики та фармацевтичної етики в сучасному фармацевтичному середовищі. Етичні проблеми у фармацевтичній практиці. Вимоги до професійної етики та поведінки фармацевта. Визначення та походження деонтології. Застосування деонтологічних принципів у фармацевтичній практиці. Взаємозв'язок фармацевтичної етики та деонтології.	ПРН 01, ПРН 02, ПРН 04, ПРН 26	доц. Дорикевич К.І., ст. викл. Горілик А.В.
С-2 СРС-2	Принципи фармацевтичної етики. Етичний кодекс фармацевтичного фахівця	Значення етичних принципів у професійній діяльності фармацевта. Принцип "не нашкодь" і відповідальність фармацевта за безпеку та ефективність лікарських засобів. Принцип поваги до автономії пацієнта. Значення інформованої згоди пацієнта у фармацевтичній практиці. Право пацієнта на самовизначення та прийняття рішень щодо свого здоров'я. Роль фармацевтичного фахівця у забезпеченні рівності та справедливості в охороні здоров'я. Етичні стандарти та правила професійної поведінки фармацевта. Основні принципи та цінності, що лежать в основі Етичного кодексу фармацевтичного працівника України. Актуалізація етичних стандартів у сучасному фармацевтичному середовищі.	ПРН 01, ПРН 02, ПРН 04, ПРН 26	доц. Дорикевич К.І., ст. викл. Горілик А.В.
С-3 СРС-3	Етика професійної комунікації фармацевта і пацієнта	Значення ефективної комунікації у фармацевтичній практиці. Роль комунікації у встановленні довіри, забезпеченні здоров'я та оптимальному лікуванні пацієнтів. Ефективне слухання та розуміння потреб пацієнта. Використання відповідного мовлення та невербальних сигналів у спілкуванні з пацієнтом. Сприяння взаєморозумінню, уникнення непорозумінь та конфліктів з пацієнтом. Інформування пацієнта про його стан здоров'я, лікування та можливі ризики. Комунікація з дітьми та літніми людьми. Комунікація із вразливими групами населення. Врахування етичних та культурних аспектів у комунікації з різними пацієнтами.	ПРН 02, ПРН 04, ПРН 05, ПРН 09, ПРН 26, ПРН 27	доц. Дорикевич К.І., ст. викл. Горілик А.В.
С-4	Етика	Взаємодія та співпраця між фармацевтом та лікарем в	ПРН 02,	доц.

СРС-4	професійної комунікації фармацевта і лікаря	процесі надання медичної допомоги. Роль етичної комунікації у взаємодії між фармацевтом та лікарем у контексті надання медичної допомоги пацієнтам. Чинники, що сприяють ефективній та етичній комунікації між фармацевтом та лікарем. Вирішення конфліктних ситуацій та етичних дилем у комунікації між фармацевтом та лікарем. Сприяння взаємному навчанню та обміну досвідом між фармацевтом та лікарем. Важливість професійного саморозвитку та підвищення етичної компетенції для успішної професійної комунікації.	ПРН 04, ПРН 05, ПРН 09	Дорикевич К.І., ст. викл. Горілик А.В.
С-5 СРС-5	Етика професійної комунікації фармацевта з колегами	Важливість етичної комунікації у колективі фармацевтів. Роль етичної комунікації у підтримці співпраці, взаєморозуміння та досягненні спільних цілей. Практичні аспекти комунікації у колективі фармацевтів, включаючи збори, наради та спільне прийняття рішень. Вплив етичних норм на якість роботи колективу та задоволення від професійної діяльності. Розуміння ролей, обов'язків та компетенцій фармацевтів у колективі. Розвиток взаємодопоміжки, взаємодопомоги та довіри у комунікації з колегами. Розуміння та дотримання конфіденційності та захисту приватності колег. Уміння слухати та враховувати думки та погляди колег. Розвиток навичок конструктивного спілкування та пошуку вирішення конфліктів. Сприяння взаємному навчанню та обміну досвідом між фармацевтами.	ПРН 02, ПРН 04, ПРН 05, ПРН 09	доц. Дорикевич К.І., ст. викл. Горілик А.В.
Л-6 (1) С-6 СРС-6	Етичні проблеми захисту персональних даних пацієнта	Законодавство та регуляція у сфері захисту персональних даних пацієнта. Розуміння меж та обмежень у використанні персональних даних пацієнтів. Роль конфіденційності та приватності у відносинах між пацієнтом і фармацевтом. Відповідальність фармацевта за збереження та захист конфіденційної інформації пацієнта. Етичні аспекти використання електронної медичної документації та інших технологій. Вплив інформаційних систем та електронної комунікації на конфіденційність пацієнтських даних. Вимоги до обробки та зберігання персональних даних пацієнтів. Інформована згода та конфіденційність у передачі медичної інформації пацієнтові. Обговорення етичних аспектів використання штучного інтелекту та аналізу даних у медицині та фармації.	ПРН 02, ПРН 04, ПРН 05, ПРН 08, ПРН 26	доц. Дорикевич К.І., ст. викл. Горілик А.В.
С-7 СРС-7	Етика фармацевтичного обслуговування осіб з інвалідністю згідно з рекомендаціями Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльн	Національний класифікатор НК 030:2022 "Класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я". Основні види інвалідності та їх вплив на фармацевтичне обслуговування. Огляд законодавства, що регулює права осіб з інвалідністю в сфері фармації. Професійні стандарти та етичні норми, які враховують особливості обслуговування осіб з інвалідністю. Важливі аспекти комунікації з особами з інвалідністю. Врахування потреб осіб з інвалідністю при наданні фармацевтичних послуг. Виключення дискримінації та захист прав осіб з інвалідністю. Застосування спеціальних методів спілкування та адаптації до потреб клієнтів. Роль фармацевтичного працівника у покращенні якості життя осіб з інвалідністю. Вплив фармацевтичних послуг на благополуччя та якість життя клієнтів з інвалідністю.	ПРН 02, ПРН 04, ПРН 05, ПРН 06, ПРН 08 ПРН 09, ПРН 27	доц. Дорикевич К.І., ст. викл. Горілик А.В.

	ості та здоров'я			
C-8 CPC-8	Етичні аспекти забезпечення доступу населення до лікарських засобів	Проблеми нерівного доступу до лікарських засобів у світі та в межах країни. Вплив економічних, соціальних та культурних факторів на доступність лікарських засобів. Особливості реєстрації, отримання дозволів на виробництво та розподіл доступних лікарських засобів. Виклики та обмеження цінової політики в контексті забезпечення доступу до лікарських засобів. Роль уряду, фармацевтичних компаній та міжнародних організацій у регулюванні цін на лікарські засоби. Врахування етичних аспектів при прийнятті рішень щодо розподілу обмежених ресурсів та лікарських засобів. Огляд глобальних та національних ініціатив для поліпшення доступу до лікарських засобів. Роль фармацевтів у підтримці та реалізації ініціатив для забезпечення етичного доступу населення до лікарських засобів. Виклики фізичної доступності лікарських засобів.	ПРН 02, ПРН 04, ПРН 06, ПРН 26	доц. Дорикевич К.І., ст. викл. Горілик А.В.
Л-9 (1) C-9 CPC-9	Доброчесність у фармацевтичній етиці: етика у сфері права інтелектуальної власності; конфлікти інтересів	Поняття права інтелектуальної власності в фармацевтичній галузі. Важливість дотримання права інтелектуальної власності для фармацевтичної індустрії. Етичні аспекти порушення або використання права інтелектуальної власності. Визначення поняття "конфлікт інтересів" та його ролі в фармацевтичній галузі. Етичні принципи та стратегії, які можуть допомогти уникнути чи вирішити конфлікти інтересів. Вплив конфліктів інтересів на якість та безпеку лікарських засобів. Наслідків конфліктів інтересів для розробки, виробництва та маркетингу лікарських засобів. Регуляторні вимоги, що стосуються доброчесності та етики фармацевтичних фахівців. Аналіз відповідальності фармацевтичних фахівців у забезпеченні доброчесності в їхній роботі.	ПРН 02, ПРН 04, ПРН 06, ПРН 26	доц. Дорикевич К.І., ст. викл. Горілик А.В.
C-10 CPC-10	Стрес і конфлікти у професійній діяльності фармацевтичного фахівця	Поняття стресу та його фізіологічні та психологічні прояви. Вплив стресу на якість роботи, прийняття рішень та стосунки з пацієнтами та колегами. Основні джерела стресу в професійній діяльності. Стратегії управління стресом у фармацевтичній практиці. Конфлікти у професійній діяльності фармацевтів, види та причини виникнення. Наслідки конфліктів для якості надання фармацевтичних послуг та взаємовідносин з колегами та пацієнтами. Стратегії розв'язання та запобігання конфліктам у професійному середовищі. Важливість здоров'я фармацевтів для ефективної професійної роботи. Стратегії самопіклування та збереження психофізичного добробуту фармацевтів. Підходи до створення здорового та сприятливого робочого середовища. Ролі підтримки колег та професійної спільноти у забезпеченні психологічного комфорту фармацевтів.	ПРН 02, ПРН 04, ПРН 05, ПРН 06, ПРН 09	доц. Дорикевич К.І., ст. викл. Горілик А.В.

Необхідно представити систему організації занять, використання інтерактивних методів, навчальні технології, що використовуються для передачі та засвоєння знань, умінь і навичок.

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль

Код результату навчання	Код виду занять	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування
-------------------------	-----------------	---	----------------------

ЗН1, УМ1- УМ3, К1, АВ1- АВ3	Л6, Л9 С1-10 СРС1-10	Спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів на заняттях, усне опитування (у т.ч. заслуховування рефератів), письмовий контроль знань за допомогою письмового тестування з використанням набору стандартизованих завдань для встановлення вхідного та вихідного рівня знань, структурований контроль практичних навичок; контроль виконання практичної роботи.	Оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованим і включає контроль теоретичної та практичної підготовки за традиційною 4-бальною шкалою.
--------------------------------------	----------------------------	---	---

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру за 200-бальною шкалою	
Шкали оцінювання	традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі семінарські заняття і отримав не менше, ніж 120 балів, за поточну успішність	
Залік	Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль. Оцінки з 4-ри бальної шкали конвертуються у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою відповідно до Положення	<i>Максимальна кількість балів - 200. Мінімальна кількість балів- 120</i>

9. Політика курсу

Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати:

- Статуту (https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/dept/law_dept/01.%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%82/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%82%202023%D1%80.pdf)
- Стратегії та процедурам забезпечення якості освіти (https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/else/quality_dept/01.%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F%2C%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0%20_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8/02.%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%80%D0%B8%20%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf)
- Положенню про організацію освітнього процесу (https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/dept/nv_dept/09.%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8_%D0%B7_%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83/01.%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8E%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%BE)

[%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83%20%D1%83%20%D0%9B%D0%9D%D0%9C%D0%A3.pdf](#))

- Положенню про правила, процедури і критерії оцінювання результатів навчальної діяльності (https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/dept/nv_dept/09.Документи_з_організації_освітнього_процесу/02.Критерії_і_правила_оцінювання.pdf);

- Кодексу академічної етики Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (<https://nauka.meduniv.lviv.ua/wp-content/uploads/kodeks-akademichnoyi-etiki-2021.pdf>);

Політика щодо відвідування і засвоєння навчального курсу.

Здобувач вищої освіти (ЗВО) зобов'язаний:

- не пропускати лекції та практичні заняття без поважної причини, а у разі хвороби надати довідку;
- не запізнюватися на лекції та практичні заняття; запізнення більш, ніж на 15 хв. до лекції або практичного заняття зараховується як відсутність;
- не відволікатися і не розмовляти на лекції та занятті поза його темою;
- своєчасно відпрацьовувати пропущені заняття; –готуватися до практичних занять і підтримувати зворотний зв'язок під час їх проведення;
- брати активну участь у навчальному процесі, зокрема належно вивчати навчальний матеріал за кожною темою;
- своєчасно й акуратно виконувати завдання для СРС;
- дотримуватися усіх термінів, які визначені для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом;
- бути тактовним, відкритим і доброзичливим до однокурсників і викладача.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування у рамках академічної мобільності, надзвичайна ситуація техногенного, воєнного або природного характеру) навчання може відбуватись в онлайн формі.

У випадку, коли завдання до практичних занять виконуються не своєчасно без поважної на те причини, максимальна оцінка за тему знижується і складає максимум сімдесят п'ять відсотків від загальної оцінки за навчальний курс.

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися Етичного кодексу студента ЛНМУ імені Данила Галицького (https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/else/quality_dept/15.%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2.pdf)

Політика щодо академічної доброчесності:

- очікується, що ЗВО будуть дотримуватися Кодексу академічної етики Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького та Методичним рекомендаціям з підтримки принципів академічної доброчесності (<https://nauka.meduniv.lviv.ua/wp-content/uploads/kodeks-akademichnoyi-etiki-2021.pdf>) Методичних рекомендацій з підтримки принципів академічної доброчесності;
- у разі порушення ЗВО академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація тощо) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно, при цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Мобільні пристрої.

ЗВО зобов'язаний:

- відключити мобільний телефон під час лекцій та практичних занять;
- користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн тестування та виконання практичних завдань.

Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо ЗВО не згоден з оцінюванням його знань він має право оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку, визначеному п.4.4.17 Положення про правила, процедури і критерії оцінювання результатів навчальної діяльності у ЛНМУ імені Данила Галицького. (<https://>

new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/dept/nv_dept/09.Документи_з_організації_освітнього_процесу/02.Критерії_і_правила_оцінювання.pdf); Порядок вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з оцінюванням знань та навчальних, наукових досягнень здобувачів вищої освіти визначено також у п. 5 Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЛНМУ імені Данила Галицького (https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/dept/workorganization_dept/_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97.pdf). Результатом невиконання та / або недотримання політики навчального курсу може бути 7 оцінка «незадовільно».

10. Література

Основна:

1. FIP statement of professional standards. Codes of ethics for pharmacists. URL: <https://www.fip.org/file/15866>.
2. Біоетика та біобезпека: навчальний посібник; укл.: Юлія Максименко, Дмитро Вискушенко. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2022. 126 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/34303/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%91%D1%96%D0%BE%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B1%D1%96%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0.pdf>.
3. Вишнеvsька Л.В. Етика і деонтологія у фармації: Практикум для студентів фармацевтичних спеціальностей. Херсон: Айлант. 2020. 152 с. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/11989/1.%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B4%D0%B5%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf?sequence=1>.
4. Горошко О. М., Паламар А. О., Ткачук О. Ю., Василичук О. Я., Гудзь Н. А., Драчук В. М., Ежнед М. А. (2018) Вплив принципів фармацевтичної деонтології на професійну діяльність фармацевтичних працівників. Web of Scholar. 6(24), Vol.5. doi: 10.31435/rsglobal_wos/12062018/5784.
5. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України. URL: <https://nuph.edu.ua/etichnijj-kodeks-farmaceutichnih-prac/>.
6. Єщенко Т.А. Теорія і практика професійної комунікації : [методичні матеріали до лекційних, практичних занять та самостійної роботи з елективного курсу для студентів денної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 226 «Фармація»]. Львів : Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 65 с. URL: https://resource.odmu.edu.ua/chair/download/90813/flt67Mvh7rUvXeSzSrn52g/%D0%95%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20teoriya_i_praktyka_profesijnoyi%20komunikatsiyi_1_kurs_farm_denna_forma_navchannya.pdf.
7. Національний класифікатор НК 030:2022 “Класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я”. URL: https://moz.gov.ua/uploads/8/44015-nk_030_2022_klasifikator_funkcionuvanna_obmezenna_zittedial_nosti.pdf.
8. Правила належної промоції фармацевтичними компаніями лікарських засобів професіоналам охорони здоров'я. URL: <http://aipm.org.ua/wp-content/uploads/2015/06/rules.pdf>.
9. Про внесення зміни до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо встановлення обмежень для медичних і фармацевтичних працівників під час здійснення ними професійної діяльності: Закон України від 04.07.2012 № 5036-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5036-17>.
10. Проект Меморандуму з належної практики інформування про лікарські засоби фахівців сфери охорони здоров'я. URL: <http://www.apteka.ua/article/151064>.
11. Сметаніна К.І. Етика і деонтологія у фармації: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. 60 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21386/1/deontolohiia.pdf>.

Допоміжна:

1. Code of ethics for pharmacist: Pharmaceutical Society of Kenia, 2019. 60 p. URL: <https://www.psk.or.ke/public/uploads/file/ae081c627b0bcf5a107c6b7a9e25a06d.pdf>.
2. Code of ethics for pharmacist: Pharmacy Board Malaysia, 2018. 16 p. URL:

<https://www.pharmacy.gov.my/v2/sites/default/files/articles-upload/code-ethics-fa-web.pdf> .

3. Lam W., Mey A., King M.A., Woods P. The nature of conflict in community pharmacy – A pilot study of pharmacists' experiences during the COVID-19 pandemic // Research in Social and Administrative Pharmacy, Volume 18, Issue 7, 2022, Pages 3164-3173. URL <https://doi.org/10.1016/j.sapharm.2021.09.002> .

4. Rybachuk V., Maievska N. Conflict Competence of Pharmacy Students. The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. A Series of «Psychology». No. 73 (2022); DOI: <https://doi.org/10.26565/2225-7756-2022-73-06> .

5. Бем М., Городиський І. Захист персональних даних: правове регулювання та практичні аспекти: науково-практичний посібник. К: «К.І.С.». 2021. 160 с. URL: <https://rm.coe.int/168059920c> .

6. Біоетика у фармації: навчально-методичний посібник. Панасенко О.І., Книш Є.Г., Буряк В.П. та ін. Запоріжжя: Запорізький державний медичний університет. 2014. 102 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/934/1/14Bioetyka_farmatsiyi.pdf .

7. Вішар Ю.Ю. Правова охорона інтелектуальної власності у фармацевтичній галузі: Збірник праць III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Острого, 7-8 квітня, 2017 р.). Острого, 2017. С. 62-64. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/law/22april2017/20.pdf> .

8. Гарматюк О. В., Автомеєнко А. А. Маркетингова політика комунікацій у фармації // Економічні горизонти. – 2017. - № 1 (2). – С. 35-41. http://nbuv.gov.ua/UJRN/fineconsm_201718 .

9. Гончаренко Н.В., Шматенко О.П., Тарасенко В.О., Рум'янцев Ю.В., Кожокару О.О. Організаційно-психологічні чинники в системі фармацевтичної діяльності. Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім. П. Л. Шупика. 2018. Вип. 32. С. 264-273. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpsnmapo20183224> .

10. Електронне здоров'я: чи захищені персональні дані пацієнтів? Щотижневик «Аптека». 2019. № 23. URL: <https://www.apteka.ua/article/504636> .

11. Захист персональних даних у сфері охорони здоров'я в ЄС: законодавчий ландшафт. Щотижневик «Аптека». 2020. № 47. URL: <https://www.apteka.ua/article/575210> .

12. Конфлікт інтересів. Державна аудиторська служба України. 2021. URL: [https://dasu.gov.ua/attachments/8c37ae72-c762-4aa9-b37e-e2573b029657_%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82_%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B2%20\(2\).pdf](https://dasu.gov.ua/attachments/8c37ae72-c762-4aa9-b37e-e2573b029657_%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82_%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B2%20(2).pdf) .

13. Міністерство юстиції України: Правове регулювання інтелектуальної власності в Україні. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_4487 .

14. Незалежне призначення у Великобританії. Проблеми та конфлікти інтересів. Щотижневик «Аптека». 25.10.2022. URL: <https://www.apteka.ua/article/6494111> .

15. Новації у сфері інтелектуальної власності та реклами ліків: що передбачає новий Закон України «Про лікарські засоби»? Щотижневик «Аптека». 2022. № 28/29. URL: <https://www.apteka.ua/article/646313> .

16. Ольховська А.Б. Практичні аспекти використання інноваційних комунікативних технологій у роботі медичних (фармацевтичних) представників та шляхи їх удосконалення // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. 2018. № 2 (54). С. 30-38. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/4.A.-B.-Olhovska.pdf> .

17. Про конфлікт інтересів. Національне агентство з питань запобігання корупції. . URL: <https://nazk.gov.ua/uk/pokaznyky-diyalnosti-departamentu/> .

18. Процюк І.С. Основи морально-етичного виховання в соціокультурному аспекті професійної підготовки майбутнього фармацевта. Проблеми освіти. 2018. № 88. С. 155-160. URL: <https://eprints.pharm.zt.ua/id/eprint/423/1/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BC%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE.pdf> .

19. Реформа охорони здоров'я: експерти обговорили етичні та правові виклики. Щотижневик «Аптека». 2018. № 25. URL: <https://www.apteka.ua/article/4608122> .

20. Стрес та тривога: як допомогти собі? Щотижневик «Аптека». 2023. № 22/23. URL: <https://www.apteka.ua/article/667041> .

21. Ціна на ліки: скільки платить пацієнт за просування препаратів? Щотижневик «Аптека». 03.02.2022. [URL: <https://www.apteka.ua/article/626948>]

22. Чегринєць А. А., Бабічева Г. С., Рогуля О. Ю. Дослідження причин виникнення конфліктів у процесі надання фармацевтичної допомоги. Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики : матеріали VIII міжнар. наук.-практ. дистанц. Конф., м. Харків, 19 берез. 2020 р. Харків : НфаУ, 2020. С. 83-90. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/21973> .

23. Як подолати стрес? 6 порад для жінок-фармацевтів. Щотижневик «Аптека». 2022. № 4. URL: <https://www.apteka.ua/article/626659> .

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws> .
2. Нормативно-директивні документи МОЗ України. URL: <http://mozdocs.kiev.ua> .

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/ курсу

Робоча навчальна програма з дисципліни.
Мультимедійне забезпечення лекцій.
Тези лекцій з дисципліни.
Методичні рекомендації до практичних занять здобувачів вищої освіти.
Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу здобувачів вищої освіти.
Тестові та контрольні завдання до практичних занять.
Питання та завдання до підсумкового контролю.
Методичні рекомендації для викладача.
Навчальна платформа MISA.
Онлайн система неперервної фармацевтичної освіти AdFarm S.A.
Комп'ютерний клас на 16 робочих місць, підключених до локальної мережі університету із прямим виходом в мережу Інтернет.

12. Додаткова інформація

Відповідальна за освітній процес на кафедрі – доцент Дорикевич К.І.
На кафедрі працює студентський науковий гурток.
Практичні заняття проводяться за адресою: вул. Пекарська, 75, корпус НВА
Веб-сайт кафедри: <https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-organizatsiyi-i-ekonomiky-farmatsiyi/>

Укладач силабуса: Дорикевич К.І., кандидат фарм. наук, доцент (Підпис)

Завідувач кафедри: Громовик Б.П., доктор фарм. наук, професор (Підпис)